

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési díjak

Határozott hosszúságú hirdetés sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stabenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Hasenstein et Volger (Wallfischgasse 10.) Bud. Moese Publicistische Bureau Budapestben Hasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. V. hirdetések felvételi irod. Budapestben Szervitátor 5. sz.

Nyitóléti cikkek

gyármond sora után 25 kr. fisetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Szerkesztői szállítás:

Főtér 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Az értékesbb cikkeket díjaztatnak. Kösziratok nem adnak vissza.

Az erdélyi részek

a székesfehérvári kiállításon.

IV.

Hogy mily mértékben szenved a külföldi és osztrák ipar nyomása alatt a magyar, leginkább az tanúsítja, hogy kiállításainkban leginkább azon iparágak foglalnak el nagyobb részt, a melyekben a fogyasztó közönség kénytelen közvetlen érintkezésbe lépni az iparral. Innen például a ruházati ipar, szabó- és szűcsmunkák, cipők és csizmak a legnagyobb mérvben szerepelnek a kiállításon, mivel ezek többnyire a fogyasztó közönség közvetlen megrendelésére készülnek, s ily alakban külföldről kevésbé hozhatók be. Feldolgozott anyagjuk azonban, fájladalom, többnyire külföldi, ezeknek előállítására pedig inkább nevezhető iparnak, mint a készített anyag kudarabolása és összevarrása.

Kolozsvárról egyébként elég szép számmal képviselték magukat a fennebbi iparágak:

Grebe Henriken kezdve több szabó szép ruhadarabokat. Bányai Samu, Vincze István gyönyörű szűcsmunkákat, előbbi egy szokatlanul nagy kikészített medvebőrt is küldött. Gáspár Antal és fia Marosvásárhelyről jól készített székei divatu öltözeteket, Sebesti honvéd egyenruha-szabó Kolozsvárról igen correct készítésű honvéd egyenruhákat, Ferenczi, Matucsek, Balla Kolozsvárról jó cipőket, Szilágyi Lajos, Gombos Károly, Farkas György, kolozsvári csizmadia, erős jómódu csizmadia, Bókor István egy pár meglehetősen gyarló női cipőt állított ki.

A nálunk legszebb jövővel bíró asztalos iparban nem sok van felmutatni valónk, Bak Lajos, derék kolozsvári asztalosunk igen szép correct munkákat állított ki, melyekhez kevés van a kiállításon hasonló; Molnár Bennek parquetje szintén szép jövőre utalt iparcikk, de nincs oly szép és tiszta munka mint a pécsi Engel és a budapesti padlókozakgyárosok készítményei. Vincze József asztalja szintén Kolozsvárról jó munka, de már a Kerekes József által küldött ágyfák nem kiállításra való kivitelűek.

Megemlítjük még, hogy Kolozsvárról Viski Imre szép mintákat állított ki a különböző fanemeket és a márványt utánzó butorfestés és lackirozásra nézve, melyeknél csak egy van szebb, a családásig hű utánzat, a kiállításon. Ajánljuk erre nézve Viski urnak, hogy szerezzon magának minden áron brüsseli belga mintákat. A belgák tudvalevőleg legnagyobb mesterek e tekintetben s azon falapok például, a melyeket néhány brüsszeli szakiparosok Párisban kiállított, elkelhettek volna.

na a legszebb márvány számban, annyira természethűek valának.

Az asztalos művekkel egy sorban feljegyezhetjük még Turcsányi Gyula kolozsvári evang. másodlelkész urnak időtöltésből készített, de egy mesternek is becsületére való nagy fakalifikáját.

Az esztergályos fa-iparban, mely annyi más iparág után szintén rohamosan hanyatlak nálunk, csak Böckel Károly szép művi fonókerekét láttuk, de ez is olyan cikk, melynek ma már alig van kereslete.

Kösztergályozásban a zsoboki márványgyár apró csecsebecsék tűnnek ki, mint egyetlen ilyenű iparcikk a kiállításon és nagy keresletnek örvendenek. A nagyobb asztallapok és oszlopok azonban, úgy látszik, az anyag lágyasága miatt, kevésbé pártoltatnak.

Mint új iparág a fafeldolgozásban figyelmet érdemelnek a Hufleser Károly gyárából kikerülő és cipők talpába való falapok, a melyek jószáguk és olcsóságuknál fogva egész Magyarországon keresetté váltak s bármily igénytelen cikkek látszassék is, de élénk forgalommal bíró, a szó valódi értelmében vett, iparcikké lett.

Ugyanezzé válhatnának az erdélyi kaptakák is e tekintetben még tisztább munkával életrevaló kezdeménnyé lehet a Némethy Ferencz kolozsvári kaptaműhelye.

A kárpitos iparban egész Erdélyből csak Duchony kolozsvári kárpitos szerepel egy pamloggal, melynek legkiválóbb tulajdona, hogy igen szép aranyos zöld bőrral van bevonna, dicsérve azt a külföldi gyárt, a hol készült.

Ács munkában Máyer József kolozsvári ácsnak egy új fedélkötési mintázatszerpel, melynek előnyeit szakértők vannak hivatalosan megítélni.

A könyvkötő ipart egész Erdélyből csak Czerny kolozsvári könyvkötő általánosan ismert ízléses munkája képviseli.

Aszifgyártó iparban Cserna István két szép pár hámja erdélyi berendezéssel és eredeti díszítéssel, valamint a Keresztényi Imre munkája szakértők által dicsértett előtűnk.

A bőriparban pedig a Szentpéteri Gábor által kikészített talpbőr s az Akeszmann Albert által kiállított veres bagariabőr már elkölt s kitűnő készítménynek van elismervé. Fájdalom, ennek dacára a timár ipar is szemelláthatólag hanyatlak s kereskedőink csaknem kizárólag külföldi bőrral árasztják el a piacot.

J.

nus“-t. És mindig gondoskodott arról, hogy hazafias tényei minél nagyobb körben kepezessék a beszéd tárgyát s általában olyan lármás módon áldozott a hazafiságnak: hogy országjárta csakhamar nemcsak „lelkese“, de „leglelkesebb honlány“-nak lőn kikiáltva. Képzeltetni: minő alkalmas eszköz volt a hű grófné népszerűségének emelésére, egy szabadságharcos árvája!

Mint a későbbi években híven elbeszéltek nekem: egész sensációt okozott volt: hogy milyen „genialis módon“ tud Keresztly grófné „borsot törni a hatalom orra alá.“ Hogy felveszi egy honvéd árváját, öltözteti selyembe, bársonyba, csinál belőle „comtesse“-t s a hatalom emberei hasztalan dülnek-fulnak: még csak meg sem lehet büntetni érette. Hiszen merő emberbaráti tett.

Nem az volt asszonyom!

Ha növeltette volna szegény nővéremet egyszerű családi körben, mely sorát megilleté, mely ha nem is irhatta volna ki egészen, de nem is táplálta volna folytonosan különben is hű és nagyra-
vágó lelkületét, ha szászszorta kevesebbet „áldozott“ volna érette — úgy valóban emberbaráti cselekedett volna.

De ön mintegy erővel szította benne a nagyra-
vágó álmakat; oly igényeket oltott lelkébe, melyekről jól tudta: hogy az élet nem foghatja kielégíteni; nem engedett lelkéhez fértközni semmi dűrvő befolyást, mely talán képesítette volna őt a nő valódi hivatására fölfogására; ön „sziv-
telenül“ kockázta tette egy szegény leánya egész jövőjét — önön hűsága kielégítése végett!

Igen, merő eszköz volt az ön szegény „nő-
vérem Keresztly grófné kezében. Nem az elhagyott, szűltelen árva, kit otthon szentélyében

Az ipari oktatás

a közoktatásügyi enquete-ben.

III. Kérdés: ipartanműhelyek.

Trefort Ágoston: a népoktatásról szóló törvény értelmében a gazdasági és ipar-tanműhelyek a felsőbb népiskolák mellett állítandók fel. Lehetne azonban az ily tanműhelyeket polgári iskolák mellett is felállítani, sőt az egyes vidékek specialis igényei szerint azoknak különösen egyik vagy másik ágára fektetni a főszűlyt.

Gönczy Pál: Jelenleg is több helyen vannak tanműhelyek felállítva. Így a hosszafutási felső népiskola mellett, hol a tanulók fametszés-sel, műfaragással foglalkoznak. A paraszt gyermekek művészként faragják ki a fát, és faragványokat láthatók a paraszti kiállításokon és láthatók voltak a párisi kiállításon is. Egy közönséges darab fát faragás által egészen 10 ft értékűvé is tesznek. Hasonló tanműhelyek vannak Székely-Keresztúron és Zaj-Ugrócon, Sepsi-Szent-Györgyön pedig szövő-fonó iskola áll fenn, s itt a leányok a műszövészetben rendkívül sokra vittek. Ugyanitt van felállítva a fiúk számára kender- és lentermesztő és kikészítő intézet, s csak még egy fonó gép hiányzik, hogy az egész vidék természet-nyelve helyben földolgozhatassék. Ezen tan-műhelyek egyfelől a házi-ipar terjesztésére szolgálnak, másfelől munkásokat képeznek ki az idővel felállítandó gyárak számára.

Stoczek József: Ezen iskolákban lehetne még oly foglalkozásokat is gyakorolni, melyekre majdnem minden háznál szükség van, ilyenek a gombkötő munkák, az üveg gombok, vagy a madárszem készítése, a mi igen jövedelmező volna.

IV. Kérdés: technológus tan- székek szervezése.

Trefort Ágost: Első teendőnk ez ügyben a fémipar számára egy tanszéknek felállítása. Megvitattattott ezen kérdés a pénzügyi bizottságban, de még nincs eldöntve, hogy a felállítandó tanszék a polytechnikumon, vagy önállóan létesíttessék-e.

Gönczy Pál ezen tanszék feladatát a következőkben adja elő:

A fémvasipari laboratoriumban eszközleendő gyakorlati műveleteknek az a célja, hogy egy részről a már létező iparágak és gyártásmódok tökéletesítésének, másrészt pedig újabbak meghonosításának.

E végül a laboratorium számára általában oly tárgyak fognak beszerezni s abban oly műveletek végezni, a melyek által egyes iparágak és gyártásmódok lényege híven előtűntetetik, úgy hogy azok a valódi gyakorlatban csupán csak a méretarányokra nézve szenvedtek változást, a mennyiben a laboratoriumokból ki van zárva a tömegtermelés. (Itt felváltatnak a munka tárgyai.)

Főbb vonásokban ezek azon tárgyak, a melyek a fémvasipari laboratorium teljes fölszerelésére szükségesek s fokozatosan beszerzendők, és

keblére öltet, hogy igazi jóltevő módjára, át-hassa őt a részvét, a szeretet melegével — de a csillogó érdempénz, mit fitogtatva tűzött mellére, meghurcolt a piacokzon, élvezni a tömeg hűzelgő tapsait, kéjézzel szűcsölőni öndicsőitetésével mámorító italát.

És Blánka, a szerencsétlen eszköz, minő boldognak érezte magát s mint lett irántam napról napra közönyösebbé.

Ha olykor, nem bírhatva érzéseimmel, kis-
s bevesebben karoltam át, milyen hidegen tudott figyelmeztetni: „Gábiella, légy kissé óvatosabb, egészen összegyűrd a csipkéimet és cseks-
rimait!“

Milyen büszkén tudott eldicsekdeni nekem a tánc-órak apró diadalairól: hogy versenyeken a fiúk érette s két táncosa közt már majdnem párbajra került a dolog.

Milyen fitogtatással beszélt nekem az ő „barátjáról“, gróf Keresztly Kázmérról s mikor én azt találtam mondani, hogy nem hozzá való barát Kázmér gróf, milyen öntelt hangon jegyezte meg: „Oh, te nem is gondolod: hogyan vagyunk mi „egymással“.

Ha meglátogattam a növelőben: mily piruló zavarral fogadott uri társnői között, szűgyenkeze a fénytelen, egyszerű testvér miatt s mikor egy izben egy ujonnan jött növendék barátságosan kérdezte tőlem, hogy kiknél lakom, mint sietett közbevágni: „Egy előkelő hivatalnok: Kardos Ferencz urnál.“ (Oh Blánka, te oly ifjuletedre már hazudni is tudtál, álbűszkeséged megmentése végett!)

Mennyire nem létezett rá nézve a mult. Ha én szomorú gondolataimról s éjjeli rémlátása-

azon műveletek, a melyeknek átdolgozásával gyakorlatilag elcsajátítható részint egyes iparágak, részint gyártásmódok lényege, úgy hogy aztán a műszaki rajzolás, szemlélet s rövidebb gyakorlat által a befejezettség megszerzhető.

E célból a műszaki rajzolás az oktatásnak ugyszólván fele részét képezendi, át fognak szerkesztetni mindazon műtárgyak, készülékek és gépek, a melyek a különböző gyártásmódoknál alkalmaztatnak; rajzilag jól lesz tüntetve ezek munkamódja és eredménye is.

A különböző gyártmányoknak közül át fog szerkesztetni minden jellemző gyártmány, az alakváltozás oly fokozatával, a melyen át megy az anyag, míg belőle kész gyártmány lesz, — ez egyszersmind a munkamegosztás elvének helyes alkalmazására is utmutatásul szolgálend.

Végre a különböző helyi viszonyokhoz alkalmazva, vázlatos tervezetek készíttetnek egyes ipartelepekről a költségekkel együtt.

Midőn a műszaki rajzolásra ily súly fektetetik, nemesak az a cél, hogy a hallgató a különböző műtárgyak szerkezetét alaposan megértse az iskolában, hanem az is, hogy így megszerze magának mindazon adatokat, a melyek a fémvasipar különböző ágainak belterjes művelésére szükségesek.

Az a cél, hogy ne csak a fejében, hanem a kezében is legyen az, hogy mely iparcikkeket mily eszközökkel és mily módon gyártat azon ipartechicus, a fémvasipar speciálitája.

Az a cél, hogy minden tekintetben motiv-gazdagon lépjenek a gyakorlat terére ezen ipartechicusok.

A szemléltetés és gyakorlatra nézve évenként tanulmányi kirándulások rendeztetnek a magyarországi és erdélyi vasipari kérdések különböző részeibe, más üzemkörrel bíró ipartelepek meg-szemléltése s a helyi viszonyok tanulmányozása végett s így az összegyűjtött anyag rendszeresen fel fog dolgoztatni.

Végre oda kell irányulni ama tanszék törekvésének, hogy a hallgatók szűnidejük alatt a rokon ipartelepeken alkalmazást nyerjenek, így még iskolai pályájuk folyamában alkalmuk legyen a szükséges gyakorlati fogások elsajátítására.

Most az a feladat, hogy a fémvasipar kiképződött tagozatai életképessékké tétessenek s erőteljesebben fejlesszenek.

E tagozatok: a kovácsoltvas és acélgyártmányok, mint mezőgazdasági és ipari szerzőmók, elszigetelt vasutelszerelési tárgyak, rugók, a koscsigartás és honvédfelszerelésnél használt fém-tárgyak, a sarok, zár, lánc, stb. termelő ipar-
ágak a vasöntészet, a rézöntészet, könnyebb vas-szerkezetek és a vasutorgyártás.

Ezen ipartelepek művelésére kell első sorban ipartechikusokat képezni, hogy a meglévő ipartelepek üzemét modernén alakítsák, regenerálják.

Stoczek József. Nem tartja elégnak egy tanszék felállítását. Az itt szükséges műveletek

imról panaszkodtam neki, csak ennyit jegyzett meg hideg vállonitással: „Valóban Gábiella, a ti szobáitokban is lehetetlen kellemes dolgokról gondolkodni, vagy álmodozni.“

Rendkívül ellenszenvezett azokkal a mi szobáinkkal s fokozatosan gyéritette látogatásait. Én is ritkábban kezdettem menni hozzá, hogy ne legyen kénytelen pirulni miattam s gyakran hosszú hetek alatt alig találkoztunk, s ha elakartam hitetni magammal, hogy van még szerető nővérem: azt a kis édes emléket elevenítem föl lelkemben: mikor ama borzasztó napokban, a cifra viasz-báhbál oldalam mellett, a Blánka öleléseire s csókjaira ébredtem föl egyszer.

Az sem igen volt már, kivel váltsak egy-egy bizalmasabb szót. Néha elbeszélgettem egy, a szomszédban lakó leánnyal. Nálam két három évvel idősebb, csinos bogárszemű barna leánya volt. Marinká hívták s épen, mint én, apátlan, anyátlan árva, talán ezért is vonzódtam hozzá. Meglehet mélyebb barátság is fejlődött volna közöttünk: ha egyszer csak úgy le nem tűnik lát-körömből, mintha a föld nyelte volna el. Egy szegény nagynője tartotta, ki meghalván a kórházban, Mari nem tudom hová zúllott; sok ideig nem tudtam nyomára akadni. Szívesen kérem az olvasót: emlékeztetésben adjon kevés helyet a leánynak, meri később, életem egyik válságos pillanatában ismét megjelenik. . . .

S most mit mondjak még el hét év emlékei közül?

Beszéljek-e derék védnőköm, Völgyi Béla orvos ur, állandó tiszta rokonszenvéről, mely ez idő alatt sem tagadtam meg magát egy pillanatra sem, s ugyszólván egyedül tartotta fenn az egyensúlyt kedélyvilágomban?

és kísérletek tételére össze kell folyni a mecha-nikának, a chemiának, az ásványtanunk, a rajznak s mind erre nem elégséges egy egyedül álló tanszék; azért véleményem szerint a műegyetem-mel kellene ezen intézetet kombinálni, a hol ezen tárgyak tanuláshoz szükséges egyéb szakismereteket is megnyerhetik a tanulók.

Gönczy Pál: A kormány is azon nézetben van, hogy a pénzügyi viszonyainkra való tekintetből is a műegyetemen kellene ezen tanszékét felállítani, minthogy ha külön intézet állítatnék s fel, új észleletek beszerzésére volna szükség, a növendékek pedig nem volnának oly nagy számmal, hogy ez megérdemelje azon nagy költséget.

V. kérdés: művészeti ipariskola.

Trefort Ágoston: Az iparmúzeum úgy, a mint ma van, nem felel meg céljának, hanem össze kell azt kötni a szintén létező rajziskolával, különben nem lehet eredményt elérni; Bécsben is rajziskolával van összekötöttesbe hozva az iparmúzeum. Szem előtt lesz tartandó különösen az esztergályos mesterség és a dekoratív művészet. Az utóbbi szakmába vágó tárgyakat eddig leginkább Bécsből és Münchenből hozattuk. Egy-egy esetben nem nagy ugyan az összeg, mely e révén is külföldre megy, de észszerűen mégis figyelemre méltó. Ezen ipart igen könnyű lesz meghonosítani.

A felügyeleti testület az iskola számára már felállítatott, s ez ki fogja dolgozni a szervezetet. Remélhető, hogy az országgyűlés megszavazza a szükséges költségeket.

Kerkapoly Károly szintén szükségesnek tartja az iskola felállítását.

Stoczek József: Örömmel üdvözlö a kezdeményezést e téren, de óhajtatandóak tartja, hogy az országban minél több helyen rajziskolák állítassanak fel, melyek az izlés fejlesztésére rendkívül jó befolyást gyakorolnak.

Szász Károly: Pár héttel ezelőtt meglátogattam három realiskolát és valóban bámulatba ejtett a rajzban tapasztalt haladás, különösen az aradi és a dévői realiskolában.

Gönczy Pál: utal a középtanodai tanár-egylet által három évvel ezelőtt rendezett középiskolai rajzkiállításra, mely határozottan feltűntette, hogy a rajztanításban már is nem csak igen nagy haladás történt, de hogy a tanítás módszere, a lehető legjobb, a mennyiben nemcsak másolásra, de első sorban a tanulók önálló munkásságára fektetik a főszűlyt.

Trefort Ágost: megköszöni a tagoknak, hogy szívesek voltak megjelenni. Az eszmecsere eredményeit felhasználandja, s meg van győződve, hogy ez után igen életre való szervezetet lesz képes életbe léptetni.

Az állami pénzügyek

helyzetéről egy bécsi lap (a Fremdenblatt) azt jelenti, hogy az addó oly kedvezőleg folynak be, hogy május havában 800.000 frttal nagyobb a bevétel mint az előirányzat és hogy június havá-

Elmondjam-e: mint tette nekem azt az ajánlatot — 12 éves voltam akkor — hogy, ha házi körömet igen szegényesnek tartanám: most már tehetségében áll előkelőbb családnál helyezni el s én mily megdöbbenéssel kértem: hogy csak hadi maradjak ott, a hol vagyok s aztán mint csodálkozom önmagamon: hogy én, ki nevelő szűleim hajlokát oly szeretetlennek hívtam, miért tudtam úgy megdöbbenni a gondolatra: hogy még el is hagyhatom azt?

Elmondjam-e: mily érzékeny s halás szívvvel fogadám amaz emlék-ajándokot, melyekkel a jó orvos ur, név- és születésnapomon, vagy karácsoni s ujévi ünnepek alkalmakor meglepni szokott s hogy ő is mily ösztönt örlt az aranyabojtos házi-sipkának, a himzett szívtartózárnak s egyéb apróságoknak, melyekkel én kedveskedem neki, egyes alkalmakkor?

Elmondjam-e: hogy szellemi koránértetségem s gyöngye idegrendszerem dacára, gyorsan fejlődtem testileg is s tizenhárom éves koromban már mindenki legalább is tizenöt-tizenhat éves leánynak gondolhatott volna?

Elmondjam-e: hogy nevelő-atyám elismerése, hirtelen növekvésem iránt abban talált néma kifejezést: hogy a kedveskedő „fa-baraczkok“ helyett kezdett megelégedni azzal, hogy néha orcámat megcsipenté, nagyritkán azonban egy-egy kiválóság derűlőbb pillanatban, valóságos hallható hangokkal is kijelenté: hogy immár ide s tova „eladó lány“ lesz belőlem? A mit én természetesen igen rossz tréfának tartottam.

(Folytatása köv.)

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

EGY FIATAL ASSZONY

EMLEKIRATOK.

Elbeszélés.

JNDALI GYULÁTÓL.

III.

(Folytatás.)

S miért tette vele mindezt, a büszke Keresztly grófné? Miért helyezte ily ragyogó előtérbe, miért emelte ki minden alkalommal, mondhatni lármás tüntetéssel, a szegény sorsu árva leányt?

Megmondom azonnal: hazafiságból.

Legalább ez volt a jogozim.

Keresztly grófné ő méltósága amaz uri nők fajához tartozott, kiket a világ „lelkese honleányok“nak nevez. Előszel uton-utófélen a zsarok-hatalom rovására, előmozdította a hazafias cselekedet, melyek ama sötét időkben előmozdítathatók voltak; folytatta a „szenvédelyes ellenállást“, megvárva, míg katonai executio száll ki jóságaira az adó végett s ő maga a termeibe gyűjtött társaság előtt zongorázta a „Szózat“-ot és a „Hym-

Lapunk jövő száma az ünnep miatt szombaton jelenik meg.

ban 200.000 frtnyi többlet remélnek; jelenti továbbá, hogy tekintve a bő pénztári készleteket és azon körülményt, hogy a pénzügyminiszter a szükségletet december végeig már fedezte: az aranyjárdék-consortium, mely csak csekély készlettel rendelkezik már, felfüggesztette az elárulást és nem is fogja az év vége előtt újabb meg-ingítani.

Ezen közléssel szemben mindenkélt az a megjegyzésünk, hogy az adóbevétel bizonyára nem a havi előirányzathoz, hanem a múlt év ugyanazon hónapjának eredményéhez viszonyítva nagyobb 800.000 illetőleg 200.000 frttal. De ez utóbbi számra vonatkozólag — a Hon értesülése szerint — tévedés foglaltatik az idézett közlésben, a mennyiben nem az egész június havára várnak 200.000 forint bevételi többletet, hanem hogy ez a többlet már is bekövetkezett a folyó hó első hetében.

Tény, hogy magyar pénzügyminiszter anynyi pénzkielvonással azon időtől fogva, mikor Lónyay a 60 milliót kölcsönt értékesítette, még nem rendelkezett, mint most gr. Szapáry Gyula. A deficit fedezetéről gondoskodva, a kincstári utalványok conversioja rég biztosítva van. Ezen utalványoknak több mint két harmad része már be van váltva és a forgalomban levő részt csak úgy lehetne megszerezni, ha a teljes tőkén kívül az augusztus 1-éig járó egész kamatot kifizetnék. Ezenelőlva a még forgalomban levő utalványok csak a lejárat után fognak beváltatni.

Mindenek között a rendkívüli pénzösszegek tulajdonitandók; míg az adófelvételek igen jó eredményre részben a könnyű s olcsó hitelnek tulajdonítandó s meglehet, hogy őszszel is, mikor valójában érezhető lesz az elemi csapás utóhatása, enyhébb lesz a baj, ha a hitel és pénzösszeg továbbra is eltart. Az olcsó kamatnak a kincstár annyiban is hasznát akarja most venni, hogy a pénztári jegyek 5 1/2%-os kamatlábját csakugyan leszállítja 5%-ra.

Most már elérkezettnek látszik az idő ezen reductióra, kivált miután nagy mértékben keresik ezen pénztári jegyeket. — Miként a nevezett lap értesül — több mint 80.000 ftra törlést elő-jegyzés; eddig 22 millió van forgalomban. Ezen jegyek keresettségét az a körülmény is fokozta, hogy az osztrák-magyar bank most már leszámlítja azokat és hogy a tőzsdéken is jegyeztetnek.

— A novi-bazári szandákban fekvő Lim-vonal megszállása — mint a „B. C.”-nak Bécstől írják — nem áll közvetlenül a küszöbön, mert még csak most fognak bevált bizalmi férfiak odaküldetni, hogy csapataink elszállásolása és élelmezése iránt a szükséges információkat megszerezze, e tekintetben jelentést tegyenek. — Minthogy tudniillik a conventióban megjelölt három ponton az elszállásolásra nézve egyáltalában nagy a hiány, még a bevonulás előtt reszemenő intézkedéseket kellend tenni a végből, hogy csapataink számára a szükséges hajlékok biztosítva legyenek. Nevezetesen pedig — azon esetre, ha a kijelölt három ponton kívül más pontokon, természetesen a Lim-vonalon innen, megfelelőbb hajlékok találtatnának, katonáink számára — a katonai kormány nem fog szigorúan épen e pontok megszálásához ragaszkodni. Az élelmezésről is minden tekintetben gondoskodva lesz, hogy a csapat-utakúldások Szerajevóól gyorsan és biztosan eszközölhetők legyenek. — Ez előkészületek mindenesetre még némi időt fognak igénybe venni.

— Bosznia s a közös vámterület. Bécstől a következőket távirják u B. C.-nek: A részletes tárgyalások azon intézkedések megállapítására nézve, melyeket Bosznia-nak és Dalmácia-nak a közös vámterületbe való bekebelezése alkalmával fogantatani kellend: az osztrák és magyar kormányok szakeladói között ma tovább folytatattak s azokat mostanra be is fejezték. A sőt Boszniában — úgy, mint eddig — egáljára ezután is a magyar hitelbank fogja — mivel elbéli szerződése még 1880. aprílji érvényes — eladni, olyformán, hogy a szerződésileg megállapított megkívántatott mennyiséget a magyar és az osztrák pénzügyi kincstárakól szerzi be. Most csak az iránt fognak óvintézkedések történni, nehogy Boszniában más származású só bocsátathassék áruba. A dohány-egyedáruság csak később fog életbeléptettni.

Az országgyűlés alkotásai.

Az 1878/9-ik évi országgyűlési ülészak alatt a törvényhozás a következő törvényjavaslatokat intézte el: törvényjavaslat a megyék közigazgatási költségeinek fedezéséről, a védőtörvény tartamának meghosszabbításáról, az 1879-ik évi uniojuztatásról, a Horvátországgal kötött kiegyezés meghosszabbításáról, az 1879-ik év első negyedére való indennitásáról, az 1875. XLIX. t. cz. és az 1877. IX. t. cz. némely határozatának megváltoztatásáról (Rente-trvjavaslat.) Spizza bekebelezéséről, a Nemzetországai kötött legtöbb kedvezmény szerződéséről, az 1878. XII. t. cz. 20. §-nak néhány címénél szükségessé vált pótlásáról, a kormány felhatalmaztatásáról, hogy az Olaszországgal való kereskedelmi viszonyokat 1880. január 21-ikéig rendeleti uton szabályozhassa, a rendőri áthágásokról, az 1879-iki költségvetéséről,

egy honvédelminiszteriumi palota építéséről, az Olaszországgal kötött kereskedelmi szerződéséről, a Franciaországgal kötött hajózási és consularis szerződéséről, a Franciaországgal kötött vámserződéséről, az 1874-dik évben hitelmeveletek által fedezendő állami kiadásokról, az első magyar-gácországi vasutara vonatkozó 1871: XXXVIII. és 1875. XI. trvezikk megváltoztatásáról, a Lujza-ut megvételéről, a kassa-oderbergi vasut ügyeinek rendezéséről, a déli vaspálya megosztásáról, ill. olaszországi részének eladásáról, a katonai beszállásoláról, a dályá-vinkovezei vasutról, a fővárosi bejelentési hivatal felállításáról, a kereskedelmi hajók lajstromozásáról, a közjegyzői díjakról, a Görögországgal kötött posta-szerződés beizikelyezéséről, az erdő-törvényjavaslat, a berlini szerződés beizikelyezéséről, a katonai beszállásolás által származott terhek arányos felosztásáról, a világposta-szerződésről, a mezőut-szarvasi vasut kiépítéséről, a magyar nyelv kötelező tanításáról, a szegedi ár viz következtében szükségessé vált igazégszolgáltatási intézkedésekről, az északnyugati vasutról szóló 1871. XLI. törvény-cikk érvényen kívül helyezéséről, az indennitásnak 1879. april 30-ig való meghosszabbításáról, a romániai vasut csatlakozására vonatkozó szerződés megváltoztatásáról, az 1875—76 és 78-ki közös kiadásoknál szükségessé vált póthitelokról, a félkrajczáros váltópénzek veréséről, az 1876. XXXIII. t. cz. megváltoztatásáról, a vágvölgyi vasut megvételéről, a szegedi kormánybiztos kinevezéséről és halála köréről, a visszabálozói munkák megvizsgálására meghívott külföldi szaktudósok költségeinek fedezéséről, a szegedi kisajátításáról, a kisbirtokosok földhitelintézetéről, a visszabálozói társulatokról szóló 1871. XXXIX. t. cz. megváltoztatásáról, az 1878-ik évi rendkívüli közös kiadások fedezéséről, és végre az 1873. IX. t. cz. 15. és 16. §-nak megváltoztatásáról (a késedelmi kamatok leszállításáról). Összesen 56 törvényjavaslat.

Beterjesztettek, de el nem intéztettek az utakról és a polgári perrendtartásról szóló törvényjavaslatok.

Az interpellációs könyvben 59 interpelláció, az indítványkönyvben 9 indítvány volt bejegyezve.

Lapszemle.

A „Nemzeti Hírlap” szerint helyesen is tette a kormány, hogy az iparügy emelése körül mostanában megindult örvendés mozgalmi irányzásához az iparos oktatás kérdésének napirendre hozatalával gőzejárult, különösen az iparos testületek e rájuk nézve első fontosságú kérdések iránti érdekeltségének fölkelése lesz szükséges ahhoz, hogy a szakférfiak által kijelölt vonalokon végrehajtasassanak a szükséges előmunkálatok s majdan teljes erővel meginduljon az iparos képzés ügye. Közgazdasági helyzetünk parancsoland teszi a nemzet és állam kötelességévé, hogy Magyarországól minden rendelkezésünkre álló eszközökkel iparos országot teremtsünk. E nélkül nem tehetünk eleget azon állásnak, melynek fonttatására politikai helyzetünk kéyszeríti, s melyet kulturai földatunk és ambícióink elfoglalni kész-tet. Mint egy újabb lépést e törekvés felé advö-zöljük a közoktatási miniszter által összehívott értekezlet eredményét is.

A „Hon” az osztrák és magyar ellenzék-ről szól. Jó lesz — ugymond — csinján bánni az osztrák haladó uraknak oly törekvésekkel, minők p. o. azok is, melyeket Walterskirchen imi-gyen fejez ki: A dualisticus rendszer legkevésbé sem alteráltatik az által, hogy azon ügyek, a melyek már ma is közösek, két delegatív helyett, egy képviselőtestület által intéztetnek el, még akkor sem, ha azok is hozzájónnek, melyek ma még ugyan nem mint közös ügyek, de közös alapelvek szerint kezeltetnek. Érdekes tudni, mit szólnak ehhez a magyar egyesült ellen-zéki lapok. Gonyolódnak, vizezzelnek Walterskir-chenre, megröjlik magyarelleness passusait beszé-dőnek, fitnyálják és bátorozottan visszautasítják nyilatkozatának a dualismus ellen intézett élet, melynek czéja tulsulyra juttatni Ausztriát Ma-gyarország rovására. No lám, mily hamar ment össze a barátság és szövetség. Csak most üti ki magát a szeg a zsákból, csak most súl ki a tur-pisság, hogy kikkel állottak eddig szövetségben a habarék-lapok.

Az „Egyetértés” szerint gr. Andrássy állása annyira meggyengült, mint eddigelő egyszer sem. A török-osztrák egyezményt lealázónak itélik az udvar befolyásos katonai egyénei, s az utóbbi napok eseményei és a keletől érkező tudósítások mind közreműködnek, hogy megingassák gr. Andrássy Gyulát külügyéri székében. Legújában már egész határozottsággal beszélnek gr. Andrássy Gyula hosszabb szabadságátjárásáról. Mennyivel férfiasabb, mennyivel nemzetibb, mennyivel kima-gaslóbb lett volna bukása, ha egy nagy elv védelmében történnék.

Az „Ellenőr” szerint Szeged királybiztosa, Tisza Lajos holnap érkezik rendeltetési helyére. Még az ellenzéki sajtó is szívesen fogadta Tisza Lajos kinevezetésének tényét, — kie szerep-re feltette nemcsak becsrágyát, hanem államférfiui hírnevét is. Az oly fontos államúson, melyet Tisza Lajos elfoglalt, elő-zár is, másodszor és harmadszor is jellemzős. Es Tisza Lajos jellem, melynek szeplőtlenességét még a gyűlölet, a

pártszenvadsly, s a gyanúsítás megrögzött tisztóne is tisztelben tartja. Valóban. A hol milliók kezeléséről és szétosztásáról, ezerek és ezerek segélyezéséről van szó, ott azon férfuboz, ki csaknem korlátlanul és ellenőrzés nélkül áll az ügyek élén, mint Caesar néjéhez, a gyanu árnyékát sem szabad félnie. Tan nem szakember a vizumtában, a folyamszabályozásban, töltés készítésben stb.? Lehet, ámbar Tisza Lajos közlekedési minisztersége után is szakszerű tanulmányokat tett éppen e téren a külföldön is. De van-e az ily szakszerűsége szükség, a valamennyi szakképzettség, mely Szeged reconstructiójánál elkorultíhetlenül szükséges, feltálálható-e egy emberben, bárki legyen az, s bármely technikai ismeretekkel bír?

A miniszterelnök Sz.-Fehérvárt.

E ho 10 én Tisza Kálmán miniszterelnök és fia István, Haynald kalocsai bíbornok-érsék és Szapáry pénzügyminiszter érkeztek ide a kiállítás meglektintésére. Tisztát és fiát Zichy Jenő kalauzolta. A gépkiallításnál kezdtek, hoi majdnem egy óráig időztek. A miniszterelnök nagy érdeklődést tanusított minden kiválóbb gazdasági gép iránt és sok helyütt hosszasan értekezett a kiállítókka vagy képviselőikkel. A kiállítással általában igen megelégedettnék látszott és nem egyszer fejezte ki elismerését Zichy Jenőnek, ki mindenben előzékeny magyarázója volt a miniszterelnöknek. Dél előtt még felölvezetés is volt; az összes kiállított lovakat elpaszirozatták a vendékek előtt; Tisza minden szebb lónál kérdézősközött a lo neve és tulajdonosa iránt.

Azután az 1. számú főépületet tekintette meg és itt is, kivált az edény-iparnál bebarán tudakozódott az egyes kiállítók után, a tárgyak készítéséről, kelendőségéről, stb.

Délben a vendégek Szőgyény-Marich László főispánnál ebédelték és délután folytaták a szemlét. A butoripart a miniszter hosszabb ideig méltatta figyelmére, tetszett neki az alkalmazott izlés és a faragványokban nyilvánuló ornamentika. Végül a lövődekerben nézte meg a pavilonokat, a virágdiszitményeket és e közben Zichynek köszönetét fejezte ki a kiállítás rendezésért és méltányolta egyszersmind azon jelentőségét, melylyel az rák nézve ipari és társadalmi szempontból is bir. Este visszautazott Budapestre.

Gróf Szapáry Gyulát Lederer iroda bizottsági elnök már korán reggel kalauzolta a kiállítási helyiségekben, nyghogy mire Tisza megérkezett, Szapáry végig nézte a főépületeket mind. Szapáry is igen meleg elismeréssel nyilatkozott; a látottakról és örült a haladásnak, melyet itt a szegedi kiállítás óta tapasztalt.

Haynaldot Pauer püspök fogadta és vezette körül a kiállításban. [Körutjokat a lövődekerben kezdtek meg, melynek pavilonjait, virágágyait, fahalmazait és terracotta szobrait nagy figyelemmel nézte a bíbornok érsék. Az első vásárlást Veress kolozsvári porcellánfestőnél tette, hol több oly tárgyat is megvett, melyek már el voltak adva és melyeket a vevőknek át kellett engedniök.

Sokat vásárolt még a porcellán osztályban is. A kiállítás általában kielégítette, ki is jelentette, hogy az tulhaladta várakozásait. Délben a püspöknel volt ebédén; este tovább utazott.

A szegediek ünnepe Párisban.

Párisból írják jun. 8-ikáról az „E”-nek:

A tegnapiélti opera-ünnep egyesíté magában a párisi összes elegáns világót, mindazt a mi szép, gazdag, előkelő, születésre vagy szellemre kitűnő a világvárosban van, közreműködött a tegnapiélti ünnep mennél fényesebb tételére. Az ünnepnél legalább 100.000 frank bevételt vártak előzetes számítás szerint, tulsáz nélkül mondatni azonban már ma is annyit, hogy a jövedelem aligha felül nem multa az említett összeg kétszeresét. Minden hatás, mit a légszesz és villanyos fény, zene-művészet, változatos, élénk fényes tömeg előidézet, egy gyűpontha egyesült, hogy az operaházbeli ünnepet nagyszerűvé tegye.

Az új beálltakor egész Páris látni akarta legalább kívül az ünnepet, s az épületet, melyet ezér meg ezer gáz és villanyláng árasztott el. A operaház előtt, hol velencei árboozokon magyar és francia zászló lobogott, valóságos népiünnep fejelett ki.

A roppant épület, mely egész város kicsiben, számos karzataival, lépcsőházával, melyet magát is át lehetne alakítani díszteremmé; — megnagyobbítható szinpadával, előcsarnokaival, lehetővé teszük mindamag átalakulásokat, melyeket tegnap láttunk. A hangverseny 9 órakor kezdődött; a függöny előtt, mely a szinpadot elzárta, foglalt helyet az óriási zenekar, melyet Gounod igazgatott. Midőn Faure a színen megjelent, óriási tapsvihar indult fel; érczes hangja, előadása elbájolták a hallgatóságot. A közreműködött ifjabb művészek előadásai szintén nagy tetszéssel találkoztak. Három óra hosszágú tartott az ének és zene, a nélkül, hogy a hallgatóság bele fáradt volna. Ehhez oly ügyes beosztás, s oly tökéletes kivitel kell, a mivel csak a párisiak rendelkeznek.

A hangverseny-terem 12 órakor egyszerre tarka vásárállással alakult át. Egy sereg munkás meés gyorsasággal és ügyességgel elűntette a szinpadot, felállította a színpadban megírt árucarnokokat, bodékat, szökőkútakat, melyek közé

az óriási tömeggé felszaporodott közönség ezer meg ezer számmal ömlött minden felől. A belépti díj ettől kezdve 20 frank s a közönség tolongott befelé az ajtókon, mintha ingyen jöhetne. — A párisi színházak legkedveltebb művészei árulnak a bodékban s hozzatgatják az arra menőket. Madame Judic czukros gesztenyét árul s 2 órára kifogyott a portékából, beverén abból 3000 frankot; Theo kisasszony, mint jótie parfumeuse 4000 frankot árul. Leonide Blanc jósló cigányasszony senkit sem eresztett el dresen maga mellett. A víg opera hőlgyei egy a varázsfuvola czégével el-látott bodéba vonultak. Madame Bilhaut-Vaucherel, ki az új királyjónőnek volt öltözve, mintilyen, óriási sikereket aratott; a legkisebbgyermektrombita, egy sip vagy dob drága pénzzel fizetettek meg. — A terem közepén ördögmalom állt, melynek árbozcaira diosgyógy fiatalok mászkáltak fel, a kitűzött díjakat elnyerni. — Az emberlőmeg gomolyban tolong a hűtér felé, hol egy kis kert s benne a szökőkutat és pálmákat villanyos fény világítja meg valódi tündéri jelenség.

Az előkelő közönség éjfélt után eloszlott s helyét némileg vegyesebb publicum foglalta el, mely vígan nyüzsgött a folyosókon és csarnokokban. A nagy előcsarnokot egy zenekar foglalja el, körülötte vannak a festők ajándékai, melyeket a tombola számára adományoztak. Távobabb két csárda volt felállítva, melyekben a cigány zenekar magyar dalokat bnzott s magyar hőlgyek magyar dalokat énekeltek; közel hozzájuk a ballet a fardandólt táncolja, támbáronokkal és ipokáljátészva s rohanva keresztl a termeken.

A nagyteremben ezalatt megkezdődött az árverés. Légault kisasszony, a Gymnase színházól fekete ruhában cizillinderrel fején s kalapácsos kezében egy emelvényen foglalt helyet s vezeti a licitátót, a kikiáltók színeszek. Kezdetben meglehetősen szolidan megy a dolog, az eladott tárgyak csak 3—4-res áron kelnek. A közönség étvágya azonban növekszik. Kis vízfestmények s egyéb apró tárgyak roppant árakon kelnek el, úgy hogy pár óra alatt óriási összegek folynak be. Kivül már ekkorra megvirázt. Megkezdődik a tombola. A terem nyugodtabb tekintet nyer, de köntt a karzatokon még mindig vígan megy a dolog. Mindenfelé jelműzű tánczosnók és énekesnők apróságokat árulnak s központjait képezik az élénk beszélgetések, szellemes enyelgések. A cigány-zene még mindig szól, pedig az óra már reggeli ötöt mutat, s még beletelt vagy másfélóra, mikor az oszladozás megkezdődött.

Párisi lapok után főlemlítjük még, hogy Grévy elnök nem volt jelen az ünnepségen, mivel sokallotta a belépti díjat, ugyanis a hozzá küldött jegyért 1000 frankot követeltek, ilyen fényűzést pedig a democraa hajlamokkal bíró Grévy nem engedett meg magának

Irodalom és művészet.

Saissy Amadé, budapesti egyetemi magántanár, irodalmunk e lelkes barátja, Párisban, janus 6-án felolvasást tartott a magyar irodalomról. Saissy a salle des conférences-ben olvasott, a hol rendszeren a nyilvános tudományos felolvasások tartanak. Felolvasásának tárgya a magyar költészet volt Balassa Bálintól Vörösmartyig. Ismertetta Zrinyit, Bacányit, Ányóst, a két Kisfaludyt, Csokonayt, s különösen Vörösmartyit; — mutatóvonyokat olvasván fel minden költőből, igen sikerült fordításban. A P. H. tudósítója szerint legnagyobb hatást tette a Szózat és Csokonay csikóbőrös kulcisa. A hallgatóság soraihan volt gr. Beust, Zichy Mihály két leányával stb.

A hazafiságnak.

Az erdélyi grási háziipar és iparfejlesztő egyet pártoló tagjai közül illetékeiket befizették:

A m. kir. ipar- és kereskedelmi miniszter irtól nyert államsegély	1000 frt
A pesti hazai első takarékpénztár adománya	24 „
A m.-ludasi kiegészítő pénztár adománya	26 „
Torda-Aranyosmegye községei	86 „
Kolozs megye községei	12 „
Fogarasz városa 1879—1884 évekre	7 „

Az 1879-ik évre díjsaját befizették: Elbenschütz Lipót, Knöpfler Károly, dr. Melcz Hugó, Nagy Béla, Nagy Bólané, Paal Ferencz, Petrovits György, Péterfi Domokos, Polcz Albert, Peiella István, Rauschek Venczel, Sáni László, Sárkány Ferencz, Szász Gyula, dr. Szombathe-lyi Gusztáv, dr. Szilágyi Ete, Sipos Gábor, Szabó Sámuel, Szentgyörgyi Lajos Maros-Valkó-ról, dr. Schilling Jánosné, Schilling Rezső, Schilling Lajos, Triska Ferencz, Turcsányi Gyula, dr. Török István, Váradi Károly, Varga Dániel, Várdi Mór, Erődi Sándor M.-Vásárhelyről, Szőts Géza, K. Papp Miklós, Péterfi Dénes, Székely János, Felföldi Elek, Ábrahám Mózes, Novák Ede, Daray András, Szabadi Gábor, Nyerges József, Kapotay Miklós, Föld József, Novák Isák, Nyárádi Dénes, Allessz András, Ecken Sándor, Tomcsik József, Fosztó Géza, Laczhelyi Frigyes, Csontosi Elek, Csontos János, Vég Mátyás, Lucze János, Keresztes Áron, Wernlein Ernő, Nagy Lajos, Mező-Rücsöl.

Az 1879: 1 s 6 felére: Kőszegvári Gyula, Macskási Péter, Poloz Rudolf, dr. Plósz Sán-

dor, Sárka Kristóf, Szentgyörgyi Lajos, Trandafir Miklós, Tussai Gábor, ifjabb Temesvári Miklós, Weisz József, Weinberger Pál, dr. Réthy Mór.

Az egylet czéja: Erdély egyes vidékein a termények és ipari anyagok előfordulási helyéhez képest különböző tanműhelyeket, és pedig a fának műszerű feldolgozására; a szalma- és sásfonásra; a márvány és gipsz esztorgályozására; a csontfaragásra; művirágkészítésre; gyermekjátékok készítésére; a szövészeti ipar fejlesztésére tanműhelyeket állítani fel; továbbá a kender és kiválólag lentermelés terjesztésére és kidolgozására hatni, a gyártott cikkeknek piacra lövésére, a szomszédos keleti tartományok szükségleteit kipuhatolni, izlésüket tanulmányoztatni, iparos vándortanítást és iparkiallításokat rendezni, kitűnő ipartermelvényekért iparosokat és ezek munkásait jutalmazni, végül tehetséges ifjakat, a kik természeti hajlamuknál fogva is magukat az iparnak kívánják szentelni, bel- és külföldön neveltetni.

Pártoló tagsági díj 6 évi kötelezettséggel évenként 2 frt. Alapító tagság díj 50 frt.

Az aláírási iv szerkesztőségünkben is ki van téve. Aláírások vidékről is elfogadtatnak.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1879. jun. 12.

— A földmívelés-, ipar- és kereskedelmiügyi miniszter által Maros-Tordanaegye görögnyí járására nézve az állandó gazdasági tudósítót tiszttel, Schullter Dániel szászrégeni lakós bizatott meg.

— Az új vasúti menetrend következtében olvasóink iránti tekintetből új rendet hoztunk be lapunk megjelenésében. Jövőre a „Kelet” a homlokán viselt nap reggelén jelenik meg. Ed-dig délután négy-öt óra között nyomtatván ki, a Brassó felé éji egy órakormenő vonatra 9 óráig, a M.-Vásárhely felé pedig másnap tíz órakor menő vonatra 18 órát várt kinyomatva s csak a harmadik nap reggelén volt olvasható, mikormár megszűnt újság lenni. Jövőre a mint a „Kelet” kikerült a sajtó alól, rögtön el is indul Erdély minden részébe a reggeli vonattal, sőt Kolozsvárra s azon helyeken, a hová a vonat egyszer jár napjában, részint megelőzőleg viszi mindazt, a mit az ugyanakkor érkező budapesti lapok magukban foglalnak. A fővárosban megjelenő reggeli lapok ugyanis éjjei 12 óra után érkeznek Kolozsvárra s közölők azok, a melyek csupán egy vonattal közlekedő vidékekre cizmezték, bevárják a reggel induló vonatot, szerkesztőségünk azonban már éjjélkor kézhez kapván a budapesti lapokat, ezeken összes legújabb közleményeit, s az ezután rendszeresítendő „Lapszemle” czim alatt összes vezércikkjeinek kivonatát helyi előfizetőinknek a reggeli mellé viszi meg, még mielőtt a budapesti lapok a postán kiadattak volna; az egy vonattal közlekedő vidékek pedig a budapesti lapokkal egyidejűleg a „Kelet”-ben az össze fővárosi lapok kivonatát és egy erdélyi lapot vesznek egyszerre. A külföldi táviratok pedig a fővárosba éjjel érkezvén, azok is rögtön megküldetnek lapunknak s így előfizetőink reggel veendik, a mit eddig délután adtunk. A reggeli megjelenés nagy előnnyel fog tehát birni olvasóinkra nézve, de súlyos áldozatokkal szerkesztőségünkre s öszintén szólna csak úgy tarthatjuk fenn a nehéz és költséges éji munkának ezen rendszerét, ha áldozatainkhoz képest a közönség részéről növekedő pártfogást tapasztalhatunk.

— A jövedelmi adókvótó bizottság tegnapiélt kezdte meg működését a városbázánál. A bizottság tagjainak nem valami rózsás a helyzetük; az általános pénztelenség, a nyomor, az üzletpangás ipar, kereskedelem és vállalkozás terén épen a jövedelmi adó kvótáséndt körül fel egész megdöbbentő valóságában. Van is elégedetlenség, panaszok és recrimináció az adókvótó körében annyi, hogy ba azokból kellene következtetnünk közgazdasági állapotainkra: kétségos kellene esni. Talán nincs egy adókvótó, ki ne azzal az erős elhatározással ne jelenne meg a ki-rovó bizottság előtt, hogy legalább néhány forintot lealkudják javaslataba hozott adójából; a kinek meghagyja a bizottság a mult évi tételt épen úgy panaszokodik, mint a kinek fölemelik adóját. Tagadhatatlanul kényes a bizottság feladata s nem lehet eléggé ajánlani a legkíméletesebb, a legméltányosabb eljárást.

— **B. Kemény** Endre, főúri körünk e népszerű tagja és tehetséges költő nevével valami tűzfapóta vakmerő visszaéléseket követ el. Közlelebről is lapunknak küldött be a jómádár egy minden kritikán alul álló verseiményt egyszerűen

Kemény Endre név alatt, de valószínűleg arra számítva, hogy tévútra vezeti szerkesztőségünk a bitorolt névvel. Természetesen azonnal fölismertük a kakuktojást s közöltük; a rút visszaélést az akkor éppen Kolozsvárt időző báró urral, kit föléseges is kiemeltünk, a legkellemesebbül érintett az ügy. A legboszantóbb a dologban nem éppen az, hogy akadhat lap, mely az oroszánbör be bújó fizető által félrevezetve, irka-firkáját a báró Kemény Endre név alatt szerkesztői ikeztetést méltatja, hanem az, hogy valamely zuglap helyet talál adni annak s így compromittálja a báró ur nevét. Ennek megelőzése céljából báró Kemény Endre fölkerült bennünk annak kijelentésére, hogy ha ő bármely lapnak valamit közlésére be talál küldeni: a mystificatio megelőzése végett ezt teljes neve (báró Kemény Endre) alatt fogja tenni. Felhívjuk a kijelentésre az összes lapok szerkesztőségét, mert nem éppen valószínűtlen, hogy a vakmerő fráter más lapoknál is be fog kopogtatni sületlen félreelményeivel.

— **Pálmai Ilka** asszony hosszabb betegsége után az este lépett fel a „Sárga csikó”-ban s a szép szöveg közönség részéről nagy óvatival fogadtatt. Hosszan tartó taps kíséretében egész halom virág hullott a színpadra. A közönség kedvence ma egyébként széles kedvében volt s tüzes énekétől még a nyári színház már nyugalmra tért fesséki is felbőlelt s dalra fakadtak, segítve a zenekarnak a kíséretben. Az est hőse mellett Szombathelyi Béla, ki budapesti vendégszerplése után először lépett fel s Váradi Miklós arattak tapsokat.

— **A kolozsvári** iparos ifjak Önképző- és Betegsegélyező-Egylete folyó év július 6-án az Angol királyi mulató kertben zártkörű nyári tanácsul rendez. A meghívók a napokban szétküldetnek; a kik tévedésből talán nem kapoznák, kérjük azt az egylet helyiségében megjelentetni. A folyó hó 10-én tartott választmányi ülésből a titkárt.

— **Endrődi Sándor**, az ifjabb költő nemzedék egyik legtehetségesebb tagja, a kolozsvári egyetemen befejezett tanulmányai után tegnap a tanári vizsgálatokat (a magyar nyelvűből, irodalomtörténetből, történelemből és segédtudományiból) kitűnő sikerrel letéve, azonnal el is utazott Kolozsvárról. Az ifjú költő-tanárnak barátai és jó ismerősei az Újvilágban kedélyes lakomán mondtak utolsó Isten-hozzádot, melyhez mi is egész szívvel csatlakozunk. Endrődi Kolozsvárról egyenesen Balaton-Füredre utazik.

— **A „Kolozsvári Dalkör”** mai dalcsejtyének műsora a következő: I. Tavaszi dal, férfikarra Huber Károlytól. II. Választás, (marórkár) Allaga Gézáltól. III. Vadász borsdal, (cosmopolita) Zimay Lászlóltól. IV. Nép dal átiratok, férfikarra, Huber Károlytól. V. Toródsz induló, Goll Jánostól. Az estély kezdete estvéli 6 órakor. Az estély az „Angol királyi” című mulató-kertben lesz. Valószínűleg egyike lesz a legsikerültebb ideai nyári mulatságoknak.

— **A földmívelés-** ipar- és kereskedelemügyi miniszter értesíti lapunkat, hogy a kormányzati m. k. államtáviradi állomás, a nyári jédenyre f. é. június hó 1-én megnyitott.

— **A helybeli év. ref. főtanodában** az 1878—79 tanév második felében tartandó nyilvános vizsgálatok sora. Június 12-én d. u. 6 órakor: torna gyakorlatok a városi torna-vívó intézet udvarán. Június 15-én d. u. 3 órakor: zene és ének próba. Június 20-án d. u. 8—11-ig: II. éves bölcsészek, a gondolkodástantól. Június 21-én d. e. 8—11-ig: II. éves bölcsészek, a növénytanból. Június 23-án d. e. 8—11-ig: I. éves bölcsészek, az egyetemes történelemből. Június 23-án d. e. 8—11-ig: IV. középosztály, minden tantárgyból. Június 23-án d. u. 3—5-ig: az 1. elemi osztály minden tantárgyból. Június 24-én d. e. 8—11-ig: I. éves bölcsészek, az ásványtanból. Június 24-én d. u. 3—6-ig: a 2-ik elemi osztály, minden tantárgyból. Június 25-én d. e. 8—11-ig: I. éves bölcsészek, a mennyiségantól. Június 25-én d. e. 8—11-ig: a III-ik középosztály, minden tantárgyból. Június 25-én d. u. 3—6-ig: a 3. elemi osztály, minden tantárgyból. Június 26-án d. e. 8—11-ig: I. éves bölcsészek, a magyar irodalom történetéből. Június 26-án d. e. 8—11-ig: IV-ik középosztály, minden tantárgyból. Június 26-án d. u. 3—6-ig: a 4-ik elemi osztály, minden tantárgyból. Június 27-én d. e. 8—12-ig: az I. éves bölcsészek, a latin-és hel-lén irodalomból. Június 27-én d. e. 8—11-ig: a II. középosztály, minden tantárgyból. Június 27-én d. u. 3—6-ig: az I-ő középosztály, minden tantárgyból. Június 28-án d. e. 7—12-ig: a VI-ik középosztály, átviteli szigorlat. Június 28-án d. u. 3 órakor a tanoda ünnepélyes bezárása, jutalomosztás. Június 11, 12, 18, 21-én d. u. 2—6-ig, 22-én d. e. 7—12-ig: Írásbeli érettségi vizsgálatok. Június 29—jul. 1-ig: Szóbeli érettségi vizsgálat. — Kolozsvárt, 1878. június 9-én. A főtanodai igazgatóság.

— **Hirdetmény.** A zajzoni postahivatal működését folyó hó 15-ével ismét megkezdvén, ugyanaz naptól fogva a fürdő évdartamára, az az folyó évi augusztus végéig Zajzon és Brassó közti naponta küldőez-koosipostáját rendeztetik be, melylyel mindennemű levél és koosipostai küldemények rendes továbbítását nyernek. A menetrend következő: Indulás Zajzonból este 6 órakor Érkezés Brassóba este 7 óra 30 perczkor. Indu-

lás Brassóból vissza reggel 6 órakor. Érkezés Zajzonba 7 óra 3 perczkor. Mi ezenel közbírré tétetik. Nagy-Szeben, 1879. június hó 8-án. A magy. kir. postaigazgató. Follért.

— **Kis-Rápoton** (Hunyadmegye) közlebről egy házba beült a villám és két lázat lángbaborított s egy gyermek is áldozatul esett. Csakugyan ott az erdőn 52 jubot is agyonvert a villám. Felpetesen is egy asszonyt agyonnyitott. — Doboka közönség egy ember viperamarás következtében meghalt, más versio szerint a hamis tanuskodás büntetésétől félelmében a Csernába ölte magát.

— **Iszonyú szerencsétlenség** történt a napokban Farkasaszon (Szathmármegyében). Egy jómódú oláh legény, Bran Juon tartá menyegzőjét testvére, Bran Vaszilika hájánál. Az oláh legények elővették a régi szokást s ócska pisztolyokból kezdtek lövöldözni. — De egy régi rozs-dás pisztolyt, bár sokan próbálták, sehogys sem sikerült kistűnők. Végre a nap hőse Bran Juon vette kezébe a végzetes fegyvert s kistűtötte, de oly szerencsétlenül, hogy a lövés a mellette álló testvérenek Bran Vasilikának torkába furódott. Megrémülve az egész lakodalmas nép szétfutott, véreben hagyva a szerencsétlent, ki egy órai kín-lódás után meghalt. Özvegvet s két kis gyermeket hagyott hátra. A falu egyik legszorgalmasabb lakosát vesztette benne.

— **Egy órási műreke.** Deu Wagner J. szt.-pölti órást a király legközelebb a tudomány és művészetek arany érdemjelével tüntette ki. A királyi párnak ajándékozott műtárgyak két rósát ábrázolnak. Az egyik a király íróasztalára, a másik, mellével ellátva, a királynénak mell-ék gyanánt készült. Egy gyengéd nyomtatásra e rósák belsejében egy rendkívüli finomsággal és leleményességgel szerkesztett gépezet fog mozgásba; a levelek ugyanis szétnyílnak és a virág kelyhében igen csinos óramű tűnik fel, mely a nyomásra szintén járni kezd. A műrekek elkészítése roppant fáradságot és hosszú időt vett igénybe.

— **Ungvár veszedelme.** Egy felhőszakadás hoz hasonló záporozás következtében a kis Ung folyó tegnapi este 9 órakor kiöntött és Ungvár nagy részét elárasztotta. Öt ház már bedőlt. Embereket nem esett áldozatul. Az áradat ma egy csónakot ragadt magával, melyen öt egyén tilt s felfordult. Hármán saját erejükből menekültek meg, kettőt meg Vasbadnagy és Sahlhausen báró mentettek ki. A víz csakhamar lefolyt s reggeli 3 óra óta a veszély megszűnt.

— **Háros egy medvével.** Póltár közlelben, mint a „Miskolc” írja, a napokban egy ember jelentést tett a tisztartónál, hogy a közeli földeken egy nagy medve tartózkodik. A tisztartó fegyvert véve elő, az ember kálauzolás mellett elindult a medve ellen, melynek nyomait a burgonyaföldek közt csakhamar meg is találták.

— A csapást egy sűrűs mellett elvesztették, s a tisztartó a bozótot körüljárva, látta, hogy abból a nyom nem vezet ki s így meggyőződött, hogy a medvének a cserjében kell lenni. — A macskót csakhamar meg is látták s a tisztartó rá-lőtt. A medve azonban csak könnyű sebet kapva, dühösen kirozott a sűrűből, neki a tisztartónak, s kettejük közt most borzasztó életelhálküzdelem kezdődött. A tisztartó fejről a két lábra állt fenevad pipkáját első talpaival leütötte; s már-már agyon harapni készült, midőn az a kilőtt fegyvert eldobva, mindkét kezével átszorította a medve orrát, úgy, hogy a vad száját ki nem tártatta. — A küzdő férfiak a kétes harcban nagy-segítségére voltak derekára láncolt vizslák, melyek a medvét kétfelől kutyául maradták, úgy, hogy ennek hol egyik, hol másik lábával kellett az alkalmatlankodó ebeket elűzni. Csakhamar a kálauz is beleavatkozott a harcba s a nála levő fejszé-vel súlyos csapást mért a medve fejére, a csapás azonban félrement, a fejsze kirepült a kálauz kezéből, s most a medve a tisztet odahagyva, 6 rá rohant s jobb kezét két helyen keresztül harapta. A tisztartónak azonban sikerült a medvét az emberről lerántani, s akkor segítségért érkezett a közlelem színhelyére, a tiszt segéde, 5 puskás ember és 5 fejszés személyében. A segéd rá-lőtt a medvére, de nem találta, egy hajót erre fejszé-vel roband a vadra, de balul járt, mert a medve ügyes fordulatnál hátuljába ragaszkodott s vastagságából nagy darabot kiharapott. Ezután ismét több puskás ember érkezett, kik elkezdtek a medvére lövöldözni, de egy sem találta el jól, úgy hogy puska-roporok elfogytak s a medve még is élt. Az idő későre hajolván, a vitéz had felhagyott a harc-csal s a csatatér átgépeték a medvének. Másnap aztán nagyobb erővel jöttek s újra löni kezdtek a felhajszolt medvét; ez azonban, bár 13 golyó furta át börtét, még mindig bírta, s végre is a bajtók fejszecepsései alatt lehetett ki vitéz párá-ját. A támadók vesztesége három sebesült s tisztartó, kinek arca egészen össze van karmolva, a kálauz, kinek jobb karja súlyos sérüléseket mutat, s egy fejszés bajtók, kiből a medve egy fél fontra való kiharapott, s kinek sebe oly fatális helyen van, hogy a boldogtalan jó darab ideig nem fog tudni — ülni.

— **Külföldi szakértők Szegeden.** A „Hon” jelenti félhivatalosan: Azon külföldi szakértők, kik a Tiszaszabályozás felülvizsgálatára, kormányunk meghívására, illető kormányai által kijelöltettek, — már bejelenték jövetelüket. Július 1-én fognak érkezni és pedig Franciaor-

szágból Gros és ennek kíséretére, a rhönei főmér-nők; Angliából Wardrop; Németországból Kos-lowsky az Elbétől. A miniszter személyesen fogja velők a tanulmányozási utat megtenni. Hieronymi államtitkár és Herich miniszteri taná-csos nem fognak a tárgyalásokban részt venni; hanem magyar szakértő lesz Hajdu tokaji főmér-nők, ki eddig a toronai társulatnál szolgált, uja-ban lépett államszolgálatba és a felső és alsó Ti-sza viszonyait egyaránt ismeri, valamint a kül-földi szakértők nyelvéit is tökéletesen bírja. Ezen kívül a miniszter a fővárost is felszólítja, hogy két megbízott által képviseltesse magát, hogy mi-dőn a Dunaszabályozás ügye előkerül, a fővárosi nézeteket és érdekeket képviseljek.

— **Tizenégy rablót** vittek tegnapielőtt Debreczenbe, kik a környéken már huzamosabb idő óta üzték mesterségüket, a nélkül, hogy csak gyuttan is lett volna rájuk. Farkas Berti úrvárosi csendbiztos kerítette kézre néhány nappal ezelőtt a gazembereket, egy részüket Nánáson, más ré-szüket Csáthón. Aztán beszállították őket szeke-rek rakva, melyek mellett két-két csendlegény lovagolt töltött fegyverrel. A rablók többnyire u. n. nevezett közönséges kápcza betyárok. De van közöttük egy bíró is, ki tizenkét év óta bírja köz-sége bizalmát, melylyel fly gáládul vissza élt, s két asszony, kiknek egyike férjével együtt „szol-gált” a bandában. Komor, csaknem vad tekintet-tel, egykedvűen ülték a folyók szekereiken, rá sem tekintve a körülállókra.

— **Érdekes per.** A liechtensteini hercegi család néhány tagja megbízta dr. Brichta ügy-védet, hogy törvényes uton fozza meg fidei com-missari jogától Rudolf herceget, volt színesznő Stein Hedvig férjét. Ürügyül e lépésre a pana-szosoknak a herceg hitváloztatása szolgált, mi-vel a herceg tudvalevőleg á lá maniere de Ko-lozsvár nősült.

— **A megvezérozikkészett soubrette.** Ilyenféle címek alatt említi a bécsi lapok a „Nyíregyháza” Times”-nak azt a furcsa gondolatát, hogy a vendégcsereplésre oda indult Soldonsét, ki első megyei banderium megy a fő-sipre vezetése alatt, vezércikkben üdvözölte, mely ilyenformán indul: „Minden városnak életében vannak eseménydús napok, melyeknek megöröki-tését sem zarnoki önkény, sem stb.” . . . A bé-ci lapok természetesen mulatnak a „Localsänge-rin” imádoznak e lelkesültségén, s egyikük — a „N. Fr. Presse” — megjegyzi, hogy a „soubrette” ugylászik csupán specíficus magyar (magya-risb) varázslattal bír, mert az udvari opera diez-eladásában való közreműködése teljesen nyomta-lanul tűnt el.”

— **Favágóból — milliómos.** A szerencse fia volt az Egyesült-Államok derék polgá-ra, Ars a Parker, ki most halt meg 73 éves korában. Szegény szőlőből származott, ifjú ko-rában Pennsylvania őserdőiben dolgozott mint fa-vész és ács. Itt a Lehigh folyó mellett fölfedezte az Antranth olajat s ezzel szerencséje is meg-volt alapítva; folyton gazdagodott s midőn meg-halt, 100 milliónyi vagyonat hagyott hátra. Sokat tanult; kiművelte magát úgy, hogy békebíróvá később képviselővé választották. Lehigh városban 5 millióval egyetemet alapított. Mindig egyszerű-én élt.

— **Uralkodók gasztusa.** Egy előkelő párisi szakács — mint a „Liberte” írja — felfe-dezte, hogy az ausztriai magyar uralkodó a juh-és szarvashúst, és magyar borokat, németosászár a marha bust s német borokat, az orosz király az apró vadakat s a bordeauxit, az orosz csár pedig a vadhus peccanyét szereti s pezsgőt iszik rá.

— **Az aranyenyegzői ünnepélyek** Ber-linben. Mint Berlinből írják, szerdán a bankok, börze, s minden nagyobb üzlethelyiség zárva lesz; a színházak díszelőadást tartanak, a házak ünne-pélyesen fel lesznek zászlózva, virágozva. A csás-zár pár képét már most is lépten-nyomon árul-ják papirosan, selymen, vásznon, kendőkön, tortá-kon, szappanokon. Maga a közönség azonban nagyon keveset fog láthatni, még kevesebbet hallhatni az ünnepélyességekből, a közönséget csak a Dönhof-téren tartandó nagy reggeli zenéhez, az uralkodó-párnak sétautjához s az esti kivilágításhoz eresztik. A királyi lakba egyáltalában nem adnak jegyeket, meghívásokat csak az udvarképeseknek kaptak. A császár úgy nyilatkozott, hogy az ünnepé-lyességeken okvetlenül részvesz. Inkább fölveti magát a 300 lépésen az udvari kápolnához, mint-szem, hogy távol maradjon. Mint állítják, még aho-z is makacsul ragaszkodik a jubiláló császári völe-gény, hogy az oltárnál állni fog, s nem fog a számára készített ülőhelyre ülni.

— **A milliók urát,** Rotschild báitót le-hető egyeztetlen temették el péntek reggel Lon-donban. A gyászkoos közönséges jellegű volt, utána 40 bérelt gyászkoos következett s ezután az aristocratia és diplomacia mintegy 60 magán-fogata. A sir felett a Willemsdani temetőben As-her Benjamin rabbi tartott gyászbeszédet.

— **A francoziák Szegedhez.** Az ope-rai ünnepély rendező bizottsága a következő tá-íratot intézte a szegedi polgármesterhez: „Van szerencsém ön a francia bizottság által kezde-ményezett és a Figaro által rendezett operai ün-nepély nagy sikeréről értesíteni. Az összes diplo-matiai, politikai és pénzügyi notabilitások becsület-beli dolognak tartották megjelenni az ünnepélyen, bizonyágot adni a rokonszenvről, melyet az öz-

ses francoziák Magyarország iránt éreznek. Ma-gyarország zászlaja ki volt tűzve a nagy lépcsőn; a biztosok magyar nemzeti színi szalagokat visel-tek. A siker feltöltött minden várakozást. De Croyx gróf, a bizottság elnöke.”

— **A granadai alhambra,** mely egyik élő emléke az arab uralomnak Spanyolországban, közel áll a megsemmisüléshez. A domb ugyanis, melyen az épület áll, néhány nap óta súlyedni kezd, a föld repedezik úgy, hogy az épület ki nem kerülheti megsemmisülését. Alcazaba, mely a domb aljának fekszik, s mely egykor egy mór nemes kastélyát képezte, szintén a legnagyobb ve-szélyben forog. Az alhambra eredetét körülbelül a 13. századig lehet fölvinni, kezdetben mór királyok lakhelye volt, a mörök legyőzése után pedig várnak használták s egy részét fogháznak rendezték be.

— **Borotváló-gépet** árulnak Párisban 10 frankért, mely az embert biztosan megborot-válja; behunyt szemmel s tűkör nélkül használ-ható.

CSARNOK.

Petőfi és Prielle Kornélia.

Péchy Imre megáfolja Prielle Kornéliának a „Koszoru”-ban közlöttét s lapunkban is meg-jelent vallomását. Péchy elmondja, hogy Petőfi 1846-ban Debreczenben időzött ugyan, de sem szeptember vagy október hónapban, mint Prielle Kornélia említi, sem október 15—20-dika körül, mint Gyulai Pál állítja. Petőfi szeptember 8-án ismerte meg Szendrei Juliát, ezen időn tul Nagy-Bányán, Szatmáron, Csekén időzött, október ele-jén Koltón töltött pár hetet s innét jött Nagy-Károlyon át Debreczenbe november első napjai-ban vagy október utolsó napján s itt időzött 15 vagy 18 napon át. Kovács Jánosné, született Erdei Lujza asszony emlékkönyvébe 1846. évi november 15-én irt egy 6—8 soros verset Pe-tőfi, mely vers legelőször a „Vasárnapi Uj-ság” 1874. évfolyam júliusi számaiban jelent meg s az összes kiadásban is olvasható. Petőfi ez eredeti kézírata ma is megvan Debreczenben. Még előbb az Érmelleken Erdélyi József theolo-giai tanár, kinek szőlőbirtoka és ur lakhelye volt ott, hitva meg szüretre költözköt, ki a meghívást elfogadta. Szent-Imrere tehát kirándultak, élve-zenedők a szüret és a jó falusi levegő kellemét. Ugyanakkor ott időzött az apjával leánya is: Er-délyi Róza, egyszersmind ennek barátja Király Janka, most kolozsvári tanárné: Sámí Lászlóné, ki az irodalom terén Rómica néven ismeretes. Erdélyi Róza 16, Király Janka 24 éves volt. E két leánykával időzött Petőfi Szent-Imrén másfél he-tet s mindegyiket megtisztelte egy-egy verssel, mely versek E. R. és K. J. kisasszonyokhoz czi-mezve nyomtatásban is megjelentek az 1846-ik költemények utolsó darabjai gyanánt. A Király Jan-kához írott vers így kezdődik: Szíved még böl-csöben fekvő csecsemő, még alszik, de majd fel-bőred ő” stb. Viszakerülvén az egész társaság Debreczenbe, Petőfi több ízben tett látogatást Köny-ves Tóth Mihály lelkész ur lakásán, hol Király Janka lakott, ki több ízben ebédre marasztotta a költőt, e nap többi részét Erdélyi Rózánál töltötte. Ekkor ösmerkedett meg Petőfi tüzesebben Pri-elle Kornéliával, ekkor üdvözölték a diákok Pe-tőfi a színházban óriási öljen kiáltásokkal. Tud-vaival, hogy 1846-ban a szorgalomszak november elsején állott be a collegiumban, végződött au-gustus utolján, hogy tehát Petőfi novemberben időzött Debreczenben ez is igazolja. Petőfi Sze-drei Juliát 1846. szeptember 8-án látta először, Prielle Kornéliával való viszonya pedig október utolsó napjaiban, helyesebben november 10—15 körül lehetett, kérdem tehát — ugymond Péchy — való-e az, mit Prielle Kornélia állít, hogy Pe-tőfi csak azután ösmerkedett meg Szendrei Juliával csak akkor szerette meg őt, midőn Kornélia iránt elbidegült. . . ? Gyulai igazán mondja e tárgy-ról: „Prielle Kornélia tetszetős modora azt a gondolatot ébreszté föl benne, hogy őt nőül ve-vén, boszt álljon kedvesén (t. i. Szendrei Julián), ha magát boldogtalanú teszi is.” Ez igaz és való. Szana Tamás okoskodása a „Hon” május 7-ki, 111. számú reggeli lapjában, melyben igazi, habár nem tartós vonzalom kifolyásának tartja a költő elhatározását, hogy nőül veszi Kornéliát, szintén légből kapott és alaptalan. — Ha tiszta sze-plőtlen szerelem vezette volna a költőt Kornélia iránt, kellene lenni költeményében nyomának, de nincs semmi sem. Mikor Losoncon egy varróleányba volt szerelmes, írta volt „Varróleány a sze-retőm, azaz hogy én őt szeretem”, mikor 1844-ben a bankárleányba, Kappel Emilába, jelenleg Lónyay M. gróf nejébe volt szerelmes, négy-öt költeménye van erről. „Vólnék bár sivatag bus szigete, stb. csak tégedet ne ösmernék.” A duna-vecei kis leány: Zsuzsikához is irt verset 1844-ben, irt Szendrei Juliához emlékkönyvébe is, mik Gyulai birtokában vannak, eredeti kézírata a köl-tőnek, produkáljon ilyen Kornélia! . . . ha tud. Mindhelyt Debreczenből, Pestre utazott Petőfi, tün-tet megjelent az Életképekben a „Mi van innen tévol” kezdetű verse, melyben a Julia iránti ellen-álhatatlan szerelem oly igazán van ecsetelve. Köz-tudomásu, hogy Petőfi heves véralakult volt, heves véralakult, ingerlékenységet még inkább kifejtette szakadatlan és termékeny költői munkássága. A sok írás idegessé tette, várni, tűrni nem tudott, hogy Juliával nem egyesült tette az apai szigor és a

leány későbbre való biztatása miatt, neki az elvi-selhetetlen volt, egész tündér vára összeomlott. Ek-kor írta:

Most már egyéb nincs hátra
Mint őt felejteni,
Ki innen, ki szívamból!
Emlékem kínssei.

Majd a könnyűvérséget hazudó daczolás:

Mi most nekem
A szerelem?
Rózsán kis madárfészek
S ha földülja a fergeteg
Ojább szállok, mást építek.

Utóbb az övállomás, midőn — hogy Juliát kiengesztelje — így ír:

Könnyelműség szárnyát
Vállaimra vettem
És a csapodárság
Pillangója lettem.

E pillangó hajnalka-virága volt Prielle Kor-nélia, kihez azonban verset nem irt, sem legki-sebb mozzanat nem maradt e viszonyról egyéb, mint az, hogy éj idején ment a paphoz, hogy es-kesse meg Kornéliával. Az utóbbi pontról is ér-dekes fölvilágosításokat ígér Péchy Imre.

A „KELET” magán távirata.

Feladott Budapestén jun. 12. 1 ó. 30 p. éjjel
Érkezett Kolozsvárra jun. 12. 1 ó. 53 p. éjjel

A berlini ünnepélyek alkalmá-ból sokan amnestiát kaptak.

Tisza Lajos ma érkezett Sze-gedre.

A csár nem utazott Berlinbe, mert ott merényletet terveztek ellene.

Blanqui szabad lábra helyez-tetett.

Érték- és váltófolyam.

1879. június 11.

Magyar aranyjárdék	95 70.
„ kincstári utalv.	1 kibocsát . . .
„ keleti-vasut elsőbség 2	117.70.
„ állami kötvény 1876 év	84. . .
„ vasuti kölcsön	74.80.
„ földterhermentesítési kötvény	111.50.
temesi	86 20.
erdélyi	84 25.
horv. slaven	83.50.
magy. szőlődezmá váltáság	88 . .
Osztr. egységes államadosság papírban	67 55.
„ ezüstben	69 65.
„ aranyjárdék	79 10.
1860. államsorsjegy	125. . .
Osztr. nemzeti bank részvény	8 32.
„ hitelrészvény	267 25.
magyar. hitelbank	252. . .
Ezüst	— . .
Cs. k. arany	5 49.
Napoleon'd'or	9.24.
Német birod. mark	56 90.
London	116. . .

Uj francia Vandeville, harmadszor.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Bérlet C-ik szám.
Kolozsvárt, csütörtökön, június 12. 1879.

NINISS.

3 felv. írta: Hannequin és Millaud. Fordította: Csepreghy Ferencz. Zenéjét szerző: Brandl.

I. szakasz: A trouvilli tengeri fürdő.
II. „ Párisban Niniss-nél.
III. „ A Grand-hotel-ban.
Kezdeté fél 8 órakor.

Felelős szerkeztő és kiadó-tulajdonos:
Rákossy Károly.

P. Szathmáry Károly, „Az emberi mivélődés története” füzetei megörkez-vén, előfizetőink kéretnek azokat átvenni. Egy-egy füzet ára 30 kr.

Stein János,
könyv- és zeneműkereskedése
Kolozsvárt.

Pénz kölcsönöket

a birodalom bármely részében telekkönyvezett földbirtokra 1000 frttól kezdve bármily magas összegig, 5 vagy 6% kamat mellett törlesztésre és 5000 frton fölülre még előnyösebb feltételek mellett gyorsan eszközöl.

Bakebelezett terhek kifizetését szintén osz-közlöm.

Rövidebb felvilágosítással készséggel szolgál Hat. engedélyezett

„Ipar és kereskedelmi ügynöki iroda”
Kolozsvárt, Páris-utca 19-ik sz.
saját ház.

(Értekezhetni posta után, vagy személyesen, naponta d. u. 1—4 óráig.)

